

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нові виробничі системи (кластери)

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Нові виробничі системи (кластери)
Викладач (-і)	Кропельницька С. О.
Контактний телефон викладача	+380503737169
Е-mail викладача	svitlana.kropelnytska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредита ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=692
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Нові економічні перетворення обумовлюють необхідність пошуку нових інструментів стимулювання економічного розвитку регіонів, зокрема пошуку шляхів об'єднання зусиль місцевого бізнесу, самоврядування та органів місцевого самоврядування з цією метою. Створення нових виробничих систем (кластерів), як показує світовий досвід є потужним інструментом для стимулювання регіонального розвитку, який може мати вплив через збільшення зайнятості відрахувань у бюджети різних рівнів, підвищення ступеня оплати праці, стійкості та конкурентоспроможності регіонального виробництва.</p> <p>Структура курсу побудована таким чином, щоб студент міг засвоїти як теоретичні положення, так і практичні навички створення кластерів в Україні. Знання та вміння, набуті при вивченні предмету можуть бути плідно використані студентами для уміння здійснювати аналіз економічних взаємозв'язків між суб'єктами господарювання, ознайомлення з комплексним аналізом оцінювання розвитку різних секторів економіки; розробки рекомендацій щодо покращення їх конкурентоспроможності на основі співпраці із зацікавленими сторонами; вміння володіти методами, навичками організації роботи щодо створення кластера та застосовувати на практиці алгоритм формування кластерів за різними моделями; тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Формування у майбутніх фахівців уміння здійснювати аналіз економічних взаємозв'язків між суб'єктами господарювання, навиків і схильності до комплексного аналізу оцінювання розвитку різних секторів економіки і розроблення рекомендацій щодо покращення їх конкурентоспроможності на основі співпраці із зацікавленими сторонами /стейхолдерами/, що дає студентам можливість сформулювати пропозиції щодо створення кластерів.</p>	
4. Компетентності	
<p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК12 Здатність працювати автономно. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>	
5. Результати навчання	
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p>	

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	58

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6-й	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальні основи створення кластера. формування ініціативної групи. етапи розробки проекту кластера. 1. Поняття кластера. основні мотиваційні чинники створення кластерів. 2. Процес створення кластера. Етапи процесу побудови кластера. 3. Ознаки вдалої ініціативної групи. 4. Процес творення ініціативної групи. 5. Протокол про наміри. 6. Визначення цілей і напрямів діяльності проекту. 7. Матеріальна база координаційного центру кластера.	Лекція, практичне заняття	[3, 5-8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступного заняття за розкладом

8. Оцінка фінансових потреб. оцінка ринку. члени (суб'єкти) кластера, їх потреби та обов'язки. 9. Послідовність розробки проекту.					
Тема 2. Організаційно-виробнича структура кластера НХП «Сузір'я». 1.Вибір оптимальної організаційної моделі кластера. 2.Створення кластера НХП «Сузір'я». Основні організаційні ланки кластера. 3.Функції виконує координаційний центр кластеру. 4.Основні підсистеми функціонування кластера 5.Формування та розподіл валового доходу кластера.	Лекції, практичні заняття	[1-3, 8-10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати есе до практичного заняття, підготувати есе	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Процедура заснування координаційного центру кластера НХП і створення бізнес-мережі. Перші кроки функціонування кластера НХП. 1. Підготовка статуту. Реєстрація координаційного центру кластера. Збір вступних та членських внесків. 2. Реєстрація у виконавчому комітеті або в управлінні юстиції. Реєстрація в податковій інспекції та інших органах. 3. Підготовка кластера до початку роботи. початок діяльності. Основи фінансово-господарських відносин у кластері НХП «Сузір'я». 4. Два варіанти створення кластера. Моделі «знизу-вверх» та «згори – вниз» 5. Створення та функціонування виробничих осередків (філій).	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати есе до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Підготовка і просування виробів на внутрішній та зовнішній ринки. 1. Територіальне спрямування. форми реалізації дистриб'юторної мережі та збутової діяльності. 2. Підготовка виробу до реалізації. визначення необхідних стандартних норм. Коды УКТЗЕД та митні платежі. Торгова марка та штрих-кодування. 3. Експорт виробів народних промислів. розуміння очікувань ринку. наявність ліній експортного продукту та стратегії розробки й випуску нових виробів. 4. Конкуренентоспроможні та обумовлені експортні ціни. Професійно виконані маркетингові матеріали розраховані на експорт. 5. Адекватні виробничі потужності та ефективна система контролю якості. 6.Розуміння каналів експортування та наявність. Стратегії власного	Лекції, практичні заняття	[1-4, 7, 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати есе до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	

<p>позиціонування на ринку. Маркетинговий план на зовнішньому ринку.</p> <p>7. Фінансова стратегія для експортної діяльності, включно з доступом до фінансування.</p> <p>8. Експорт виробів народних промислів. Характеристика основних етапів.</p>					
<p>Тема 5. Бізнес-план кластера народних художніх промислів «Сузір'я».</p> <p>1. Характеристика основних розділів бізнес-плану.</p> <p>2. Оцінка ринків збуту. Види послуг та конкуренція на ринках збуту</p> <p>3. Організаційний план.</p> <p>4. Маркетинговий план.</p> <p>5. Правове поле.</p> <p>6. Оцінка ризиків.</p> <p>7. Виробничий план.</p> <p>8. Фінансовий план.</p> <p>9. Стратегія фінансування.</p>	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуального ДЗ	20 балів	До підсумкового заняття
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна “відмінно” (90-100) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре”(70-89) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно”(50-69) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно”(26-49) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну індивідуальну роботу,				

	яка є обов'язковим елементом навчального процесу. Головна її мета спрямована на вдосконалення навичок самостійної, науково-практичної, творчої роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Поточний контроль та самостійна робота – 10 балів Тестові завдання – 20 балів Підсумкова робота – 30 балів Індивідуальне ДЗ – 40 балів.

8. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Ткачук І., Кропельницька С., Петруняк А. Організація виробництва за кластерною моделлю / Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. – 280 с.

2. Ткачук І., Кропельницька С. Кластер народних художніх промислів «Сузір'я»: методика, коментар, поради. / Посібник. – Івано-Франківськ: Оперативна поліграфія, 2008. – 252 с.

3. Ткачук І. Г., Кропельницька С. О. Управління фінансами нових виробничих систем: теорія, методологія, практика: Монографія. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2009. – 264 с.

4. Кропельницька С.О. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни «Нові

- виробничі системи» – Івано-Франківськ, 2017. – 84с.
5. Haag D. Cluster specialization patterns and innovation styles. – 1998. – P. 5.
  6. Porter M. Clusters and the New Economics of Competition. – Harvard Business Review. – 1998, vol.76, No6, November-December. – P. 77-90.
  7. Скоч О. Міжнародний досвід формування кластерів.
URL:<http://www.intelros.ru/index.php?newsid=352>
  8. Іфор Ффоукс-Вільямс розповів про розвиток кластерів для побудови нової української економіки. URL: <https://platforma-msb.org/ifor-ffouks-vilyams-rozpoviv-pro-rozvytok-klasteriv-dlya-pobudovy-novoyi-ukrayinskoyi-ekonomiky/>
  9. Крпельницька С.О., Петруняк А.Д., Вусятицька М.П. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни “Нові виробничі системи (Кластери)” – Івано-Франківськ, 2012. – 54 с.
  10. Національна програма кластерного розвитку до 2027 року. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/cluster_development_program%20v1%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/cluster_development_program%20v1%20(3).pdf)

Викладач _____ доц.Крпельницька С.О.